

Evandjelja nije nepravedan, on ne zloupotrebljava drugoga — on jednostavno ne vidi drugoga. Bogataš zarobljen u bogatstvo ne može gledati ispravno. Bogataš ne vidi cjelokupnu stvarnost. On ne vidi Lazara.

Sjeme je palo među trnje. To su oni koji su čuli, ali na putu briga, bogatstvo i užici zagušili su to sjeme i ono ne može sazonom. Pravo naličje bogatstva jest zapravo manjak ljubavi.

Krist je došao otkriti pravo bogatstvo: ono radi kojeg se isplati živjeti, sve predati. To je predana ljubav prema Bogu Ocu i ljubav za našu braću sve do potpunog dijeljenja dobara.

U svakom se od nas skriva bogataš i Lazar. Nema ih u njihovim krajnjim čistim izdanjima. Naša smrt i uskrsnuće bit će trenutak istine: bijeda bogataša, uzdignuće siromaha. Dobro je katkad izračunati i riješiti se mnogočega, kako bismo mogli slijediti Krista sve do kraja.

Lazar vjerno polazi putem Krista uskrsnuloga. Evandjelje ne želi po Lazaru uzdići bijedu. Lazar živi kao Sin Abrahamov. To će se vidjeti istom u njegovoj smrti. Prije toga on je bio nepoznat, prosjak, onaj koji čeka. A to je biblijski stav. On je vjerna slika onoga nad kojim bdije ljubav Božja.

ZL

LITURGIJSKA SLAVLJA KROZ MJESEC

KOLOVOZ

Obradujući liturgijska slavlja pojedinih dana kroz određeni mjesec držimo se slijedećih načela: Donijeti osnovnu informaciju o svecu koji se slavi dotičnoga dana prema općem liturgijskom kalendaru, prema našem nacionalnom kalendaru i kalendaru pojedinih (nad)biskupija i redovničkih zajednica kod nas, te istaknuti poruku i pouku toga slavlja. Isto tako i kad se radi o slavljima Gospodnjim i bl. Djevice Marije koja se slave određenog dana. Osim toga, donosimo i svece koji se »istog dana« spominju u Rimskom martirologiju. Činimo to zbog dva razloga: 1. jer obnovljeni Rimski kalendar (str. 81) izričito veli da se na dane izvan Adventa i Korizme, kad je bogoslužje ferijalno, može Misa i Časoslov slaviti od bilo kojeg sveca koji se toga dana spominje u Martirologiju; 2. da se vidi panorama svetaca koji se slave istog dana. U dane kad je bogoslužje ferijalno, donosimo samo svece koji se toga dana spominju u Martirologiju.

Budući da se pri ovom poslu može vrlo lako dogoditi da se ne spomenu slavlja koja su vlastita pojedinim nadbiskupijama, biskupijama

i redovničkim zajednicama kod nas, molimo sve spomenute da nam dostave vlastitosti svoga liturgijskoga kalendara. Od vlastitosti liturgijskog kalendara pojedinih redovničkih zajednica kod nas imamo u uredništvu SB od franjevačkih zajednica i od karmelićana.

(Uredništvo)

1. SV. ALFONZ MARIJA DE LIGUORI, biskup i crkveni naučitelj *Obavezan spomendan*

Rođen je u Napulju 1696. g. Već u 17. godini postaje doktor crkvenoga i civilnoga prava. Bio je vrlo naobražen: poznavao je mnoge jezike, prirodne znanosti, filozofiju, glazbu, a k tome pisac i pjesnik. Vrlo cijenjen odvjetnik. Najednom se odrekao odvjetništva i postao svećenik te se okrenuo »malom čovjeku«. Propovijedao je i ispovijedao po selima i gradovima. Osnovao je svećeničku Družbu redemtorista, kojih danas ima oko 9.000, a postoji i ženski granak. Uskoro je postao i biskup Svete Agate Gotske (Benevento). Kad je teško obolio (gotovo slijep i gluh te zgrčen od reume), napustio je upravu biskupije te u Pagani (Kampanija) živio povučeno u molitvi i pisanju. Tu je i umro na današnji dan 1787. g. Napisao je preko stotinu djela (10 debelih svezaka), od kojih su mnoga prevedena na razne jezike, pa i na hrvatski (Priprava na smrt, Kako ćemo ljubiti Isusa Krista). Svetim ga je proglasio papa Grgur XVI. 1839. g., a crkvenim naučiteljem Pio IX. 1871. g. Lav XIII. ga je nazvao »uvaženim i blagim moralistom«, a Pio XII. ga je 1950. g. proglasio zaštitnikom moralista i ispovjednika.

Od svih crkvenih naučitelja Alfonz nam je vremenski najbliži, po tematici najsuvremeniji i stoga najčitaniji. Posebno je širio pobožnost prema presv. Euharistiji i bl. Djevici Mariji. Sve sile svoga uma i srca utrošio je u *istraživanje Božje volje i Božjega zakona*. Stoga mu Crkva danas stavlja u usta nadahnutu riječ: »Gospodine, nauči me da vršim tvoj Zakon!« (pripjevni ps.). Alfonz je tražio u svemu kako će on sam ispuniti Božju volju, a proučavao je Sv. pismo i teologiju kako bi što bolje shvatio Božji zakon i kako bi druge u njemu što ispravnije poučio. To je poruka njegova života nama danas, a to je ono što je sv. Luka zapisao o Gospodinu Isusu, naime da je »činio i učio« (Dj 1, 1).

GJ

Istog dana:

— **Sedam braće** Makabejevića sa svojom **majkom** podnesoše mučeništvo u Antiohiji (Sirija) za kralja Antioha IV, zvanog Epifana (2 Mak 7).

— **Sv. Bono**, svećenik, **Faust** i **Maur** s drugom **devetoricom** mučenika podnesoše mučeništvo u Rimu.

— Sv. Vjera, Nada i Ljubav, djevice, kćeri sv. Sofije, podnesoše mučeništvo u Rimu za cara Hadrijana.

— Sv. Ćiril, Akvila, Petar, Domicijan, Ruf i Menander, mučenici u Filadelfiji u Arabiji.

— Sv. Leoncij, Atij, Aleksandar i šestorica seljaka podnesoše mučeništvo u Pergamu u Maloj Aziji za Dioklecijanova progonstva.

— Sv. Feliks, mučenik, na razne načine izmrcvaren i ubijen od suca Dacijana u Cordobi u Španjolskoj.

— Sv. Justin, mučenik, u okolici Pariza.

— Sv. Ver, biskup, u gradu Vienne u Francuskoj.

2. SV. EUZEBIJE VERČELSKI, biskup *Neobavezan spomendan*

Rodio se u Sardiniji koncem 3. stoljeća. Ubrzo je otišao u Rim i postao klerikom, a 345. g. izabran je za prvoga verčelskog biskupa (Pijemont, Italija). Njegovom zauzetošću kršćanstvo se ubrzo raširilo u pijemontskom kraju. Život klera je reformirao tako da je po raznim mjestima svoje biskupije podizao kuće u kojima su svećenici zajedno živjeli. Tako je on prvi na Zapadu osnovao neku vrstu redovničkih zajednica za dijecezanske svećenike. Zajedno s Hilarijem Poitierskim žestoko se borio protiv arijenizma. Na sinodi u Milanu 355. g. energično je branio Atanazija Aleksandrijskog. Zbog toga ga je car Konstantin protjerao u progonstvo: najprije u Palestinu, zatim u Kapadociju i napokon u Egipat. U progonstvu je mnogo pretrpio od arijevac, ali se i povezao s mnogima koji su branili Nicejsko vjerovanje. Nakon smrti cara Konstantina vratio se u svoju biskupiju, gdje zbog iscrpljenosti ubrzo umire, godine 371. Vjernici su ga odmah počeli štovati kao mučenika zbog pretrpljenih muka u progonstvu i u borbi protiv arijenizma.

Euzebije je svojim životom, živom i pisanom riječju zaista bio *pravi pastir, te veliki svjedok i branitelj Kristova božanstva*. To se vidi iz odlomka njegova pisma što se nalazi u Časoslovu.

ŠŠ

Istog dana

— BL. DJ. MARIJA ANDEOSKA (PORCIUNKULA)

U franjevačkim zajednicama — *blagdan*

Mala crkvice Gospe od Anđela u blizini Asiza, zvana »Porciunkula«, bila je sv. Franji Asiškom posebno draga. Ta je crkvice kolijevka triju franjevačkih redova, a kod nje je sv. Franjo i umro. Postala te glasovita

po cijelom svijetu radi posebnog oprostjenja koje su sveti oci pape udijelili onima koji posjete tu crkvu. Honorije III. je udijelio potpuno oprostjenje za sve dane u godini. Poslije je po savjetu kardinala to ograničio na razdoblje od Večernje 1. kolovoza do Večernje slijedećeg dana. Inocent XII. je ponovo odredio da se oprostjenje može dobiti na sve dane u godini. Pavao III. je razjasnio da je to oprostjenje potpuno, a sv. Pio X. da se može dobiti i više puta na dan. Prema odredbama kasnijih papa porciunkulsko se oprostjenje danas može dobiti — uz uobičajene uvjete — samo jedanput u svakoj franjevačkoj crkvi i u svim ostalim župskim crkvama u roku od podne prošlog do ponoći današnjeg dana.

Bl. Dj. Marija se inače pod gornjim naslovom štuje kao Kraljica anđela: Gabrijel joj je navijestio Kristovo utjelovljenje (Evandjelje); anđeli su pjevali slavu Bogu kad ga je ona porodila; sama je uznesena nad kore anđeoske.

Današnje bogoslužje stavlja nas u radosno raspoloženje koje proizlazi iz svijesti da je Crkva kojoj pripadamo Kristov stan, a također i stan bl. Djevice Marije, te da u tom stanu imamo čvrstu zaštitu, puninu Božje milosti, oprostjenja i spasenja (Zborna i popričesna). Kako cjelokupna Crkva tako jednako i partikularna Crkva, svaka biskupija i redovnička zajednica, osjeća radost zbog zaštite svete Djevice. Štovanje bl. Djevice Marije u franjevačkom redu ima korijen u povezanosti sv. Franje s crkvom sv. Marije Anđeoske. Mnogi su Franjini sinovi dali velik doprinos unapređenju štovanja bl. Djevice Marije. Među njima ističe se i hrvatski franjevac fra Karlo Balić.

Radi duhovnih dobara koje primamo po Mariji u živom hramu Crkve, u živom hramu franjevačke redovničke zajednice, bogoslužje joj stavlja u usta riječi iz knjige Sirahove:

»Dođite k meni svi koji me žudite i nasitite se plodovima mojim.«
(1. čitanje).

JR

— SV. STJEPAN I., papa

Zaštitnik hvarske biskupije

O životu i ličnosti sv. Stjepana, pape, mnogo se ne zna sigurno, jer povijesni izvori o njemu različito tvrde. Sasvim je sigurno da je bio Rimljanin i da je upravljao Crkvom kao papa od 254. do 257. g. Za vrijeme svoga pontifikata vodio je žestoke borbe sa sv. Ciprijanom i s jednim dijelom afričkih i maloazijskih biskupa u vezi s ponovnim krštenjem krivovjercaca koji su prelazili u Katoličku Crkvu. Stjepan je naime, kao i većina biskupa na Zapadu, stao na stanovište da valjano krštene krivovjerce ne treba ponovno krstiti kad prelaze u Katoličku Crkvu, dok su Crprijan i neki afrički i maloazijski biskupi bili protiv-

nog mišljenja. Zbog toga je prijetila skizma. Ipak do toga nije došlo jer u roku od godine dana umrije i sv. Stjepan i sv. Ciprijan. Stjepan se također borio i za primat rimskog biskupa kao Petrova nasljednika.

Na temelju predaje i nekih povijesnih dokumenata Rimski martirologij govori o mučeništvu sv. Stjepana. Naime, za vrijeme Valerijanova progonstva, dok je sv. Stjepan misio u Rimu na Kalistovu groblju, upali su vojnici i Stjepanu odrubili glavu na njegovu tronu. Kršćani su poslije opjevali njegov život i njegovo mučeništvo.

ŠŠ

— **Bl. Petar Faber**, svećenik, Družbe Isusove, rođen u Villaretu, savojskom seocu, 1506. g. a umro u Rimu 1546. g. Papa Pio IX. je odobrio njegovo štovanje kao blaženika.

— **Sv. Teodata i tri njezina sina** podnose mučeništvo u Niceji (Bitinija) po naredbi Niketija, bitinskoga konzula.

— **Sv. Rutilij**, afrički mučenik, koji je više puta bijegom izmakao mučenju, a ponekad se i otkupljivao novcem. Napokon je iznenada uhvaćen, mnogo mučen i bačen u vatru.

— **Sv. Maksim**, padovanski biskup, poznat kao čudotvorac.

3. BL. AUGUSTIN KAŽOTIĆ, OP, biskup *Obavezan spomendan*

Rodio se u Trogiru od plemićke obitelji oko god. 1260. Majka mu se zvala Radoslava. Već kao mladić stupio je u dominikanski red. Filozofiju i teologiju završio je u Parizu. Papa Benedikt XI. imenovao ga je zagrebačkim biskupom. Tu službu vrši od 1303. do 1318. god. Obuzet brigom za duhovno i materijalno dobro svoje biskupije, sazvaio je i održao tri biskupijske sinode. Mnogo je brige posvećivao uređenju bogoslužja, te svećenicima i svećeničkim pripravnicima. Sudjelovao je na saboru u Vienni (1311 — 1312). Više je godina živio u Avignonu kao delegat ugarsko-hrvatskog episkopata. U Zagreb se više nije vratio zbog suprostavljanja ugarsko-hrvatskog kralja Karla Roberta. Papa Ivan XXII. šalje ga god. 1322. za biskupa u Luceru (Napuljsko kraljevstvo), gdje je i umro 3. kolovoza 1323. god. Kako je Augustin bio čovjek sveta života, kult mu se u Luceri počeo širiti odmah nakon njegove smrti. Blaženim ga je proglasio papa Klement XI., 4. travnja 1702. Dio njegovih relikvija čuva se u zagrebačkoj katedrali, u kapeli bl. Augustina i drugih hrvatskih blaženika.

Augustin je svojom pastoralnom zauzetošću kao biskup »dao primjer dobroga pastira« (molitva). Budući da je živio u vremenu kad su Hrvatska i Ugarska proživljavale građanski rat zbog kraljevskoga prijestolja, on se zalagao za mir i nenasilje u duhu Evanđelja, što se vidi i iz njegovih sli-

jedećih riječi: »Ono što Evandjelje kaže: 'Ako te netko udari po jednom obrazu, ti mu pruži i drugi', ne znači da obraz nije tvoj, nego da je strpljivost slugu Božjih to vrednija što mirnije podnosi nepravdu u prilikama svakodnevnog života. Upravo na to poziva Apostol sve vjernike, a ne samo one savršene, kad u 1 Kor 6, 7 piše: 'Bez sumnje vam je već to nedostatak što uopće imate parnice među sobom; zašto radije ne pretrpите nepravdu?'« (iz spisa bl. Augustina Kažotića).

BŠ

Istog dana

— Sv. Lidija, skrijetarica. Ona je prva prihvatila kršćanstvo u Filipima (Makedonija) kad je Pavao tu propovijedao.

— Sv. Aspren, biskup. Njega je sv. Petar apostol čudesno ozdravio, pokrstio i postavio za biskupa u Napulju.

— Sv. Hermall, mučenik u Carigradu.

— Sv. redovnice, mučenice u Indiji, koje zajedno s drugim kršćanima podnesoše mučeništvo za kralja Abennera.

— Sv. Petar, biskup. Najprije je živio u strogoj pokori kao redovnik, a onda kao biskup i gorljivi pastoralni radnik u Anagni.

— Sv. Marana i Cira, žene iz Bereje (Sirijska).

4. SV. IVAN MARIJA VIANNEY, prezbiter

Obavezan spomendan

Rođen u mjestu Dardilly, kod Lyona (Francuska), 8. svibnja 1786. Do devetnaeste godine života živi kod kuće obavljajući težačke poslove. U školu je pošao tek u devetnaestoj godini. Njegovi životopisci kažu da je s poteškoćom savladavao školu. Njegov župnik je, međutim, u njemu vidio čvrsto zvanje, pa je njegovim zalaganjem Ivan zaređen za svećenika godine 1815., u 29. godini života. Dvije godine nakon ređenja ostao je kod svog župnika, a 1817. postao je župnikom u Arsu, gdje je ostao sve do svoje smrti. Za prvih deset godina njegova boravka u Arsu nitko na njega nije svraćao posebnu pažnju. Ali te godine šutnje i ustrajne molitve bijahu izvor za čudesno djelovanje koje će uslijediti. Već je god. 1830. dnevno mu dolazilo oko 300 osoba na ispovijed i na duhovne savjete, što znači 20.000 u toj jednoj godini. Primao ih je s velikom dobrotom i duhovnom vidovitošću. Tako je to išlo godinama. Od silnog napora 1843. god. teško je obolio, ali je ubrzo čudesno ozdravio, pa je u dotadašnjem ritmu nastavio raditi i moliti. Mnogo je ispovijedao. U petak 29. srpnja 1859. ispovijedao je šesnaest sati, a tada je bio već u dubokoj starosti. Slijedećeg jutra ponovo je išao u ispovjedaonicu, ali zbog slabosti i gušenja vjernici već nisu mogli razumjeti njegove riječi. Umro je 4. kolovoza 1859. Njegov molitveni

žar, pokorničko držanje, svetost života, duhovna vidovitost i briga za spas duša ostavili su na njegove suvremenike i na kasnija pokoljenja dubok i neizbrisiv dojam. Papa Pio X. proglasio ga je blaženim (1905.), a Pio XI. svetim (31. V. 1925.) i zaštitnikom župnika (23. IV. 1928.).

Snagu za svoju »čudesnu pastirsku revnost« (molitva) sv. Ivan je crpio iz molitve i ljubavi. To svjedoče i njegove slijedeće riječi:

»Divne li čovjekove zadaće: da moli i ljubi! Moliti i ljubiti, evo blaženstva čovjekova na zemlji! Molitva nije ništa drugo doli sjedinjenje s Bogom. Ima li tko srce čisto i s Bogom povezano, obuzme ga neka slast i slatkoća što opaja svjetlom koje posvuda rasipa svoje zrake. U tom nutarnjem sjedinjenju Bog i duša jesu kao dvije svijeće što se u jednu stapaju te ih više nitko ne može rastaviti« (iz spisa sv. Ivana Vianneya).

BŠ

Istog dana

— **Bl. Aristarh**, učenik i pratilac sv. Pavla. Njega Pavao spominje u poslanici Kološanima (4, 10) kao druga u sužanjstvu. Pavao ga je postavio za biskupa u Solunu. Podnio je mučeništvo za Neronova progonstva.

— **Bl. Tertulijan**, svećenik, podnese mučeništvo u Rimu, na Latinskoj cesti, za Valerijanova progonstva.

— **Sv. Eleukterij**, senator, podnese mučeništvo u Carigradu.

— **Sv. Ia i njezine drugarice**, koje s drugih deset tisuća zarobljenih kršćana podnesoše mučeništvo u Perziji za vladanje kralja Sabora.

— **Sv. Agabij**, biskup i ispovjednik u Veroni.

— **Sv. Eufronij**, biskup u Tours-u (Francuska).

5. POSVEĆENJE BAZILIKE SVETE MARIJE

Neobevezan spomendan

Po liturgijskim propisima u svakoj se župi svetkuje dan posvete župske crkve, ako je ona posvećena; posveta katedrale svetkuje se u cijeloj biskupiji; a u čitavoj Crkvi svetkuje se posveta četiriju glavnih rimskih bazilika, među koje spada i najglasovitija Gospina crkva — Svete Marije Velike. Danas je spomendan njezina posvećenja.

Bazilika Svete Marije Velike u Rimu sagrađena je na brežuljku Eskvilinu za pape Liberija (352.—366.), pa se po njemu i nazvala »Liberijanska bazilika«. Naziv »Gospa Sniježna« vezan je uz legendu prema kojoj je usred ljeta, na današnji dan, na Eskvilinu pao snijeg, što je — navodno — bio povod da je papa Liberije, uz pomoć bogatoga rimskog patricija Ivana, na tom mjestu podigao spomenutu Gospinu

crkvu. Pošto je ta crkva bila porušena, nju je obnovio i na današnji dan posvetio god. 432. papa Siksto III. Učinio je to u spomen efeškog sabora koji je godinu dana ranije (431) proglasio dogmom vjersku istinu da je B. D. Marija Bogorodica. Ta je crkva sve do danas najljepša Gospina crkva na cijelom svijetu. Sagrađena je u stilu starokršćanskih bazilika. Srednju lađu od sviju pobočnih dijele 44 stupa od bijelog mramora. Ukrašena je prekrasnim mozaicima, a svod joj je pozlaćen. Kad je u Rimu sagrađeno više Gospinih crkava, ova je nazvana: Bazilika Svete Matije Velike (Maioris). U doba sv. Jeronima sagrađena je ispod velikog oltara špilja slična onoj u Betlehemu u kojoj se Isus rodio, pa je stoga nazivaju i »Gospa od jaslca«. U njoj se nalazi grob sv. Jeronima i sv. Pija V., te starodrevna Gospina slika zvana »Spasenje rimskog puka«.

Bogoslužje današnjega dana, koje se uzima iz zajedničkih slavlja B. D. Marije, potiče nas da promotrimo kako je presv. Djevica bila *stan i okrilje samom Sinu Božjemu*. S druge pak strane, *cijela je Crkva Marijin stan* u kojem je ona domaćica. Stoga smo svi mi pod Marijinim okriljem. Razumljivo je onda da kršćani najradije hrle u Marijina svetišta. To nas treba radovati, jer je Marija, budući da je ona u svom krilu »nosila Sina vječnog Oca« (usp. Lk 11, 27), najsigurniji put do Krista, do Boga.

ŠŠ

Istog dana

— **Sv. Afra, mučenica.** Nju je, njezine tri sluškinje i njezinu majku Hilariju s poganstva i moralne pokvare preveo na kršćanstvo i pokoru sv. Narcis, biskup. Sve podniješe mučeništvo u Augsburgu (Bavarska) za Dioklecijanovu progonoštvu.

— **Sv. Nona,** majka sv. Grgura Nazijanskog, sv. Cezarija i svete Gorgonije.

— **Sv. Memij,** biskup, rimski građanin. Njega je sv. Petar apostol zaredio i postavio za biskupa u Châlonu (Francuska), gdje je sav puk preveo na kršćanstvo.

— **Sv. dvadeset i tri mučenika.** Pogubljeni su u Rimu na staroj Salarnijskoj cesti za vrijeme Dioklecijanova progonoštvu.

— **Sv. Emidij,** biskup u Auskulu, podnese mučeništvo za Dioklecijanova progonoštvu.

— **Sv. Euzinij,** mučenik. Bio je vojnik cara Konstantina Velikog. Ostao je postojan u vjeri i za Julijana Apostate živeći u Antiohiji. Budući da je Julijana korio zbog odmetništva od vjere, ovaj je naredio da mu se odsječe glava, premda je Euzinij bio već u 110. godini života.

— **Sv. Kantidij, Kantidijan i Sobel,** mučenici, Egipćani.

— **Bl. Kasijan,** biskup u Autunu.

— **Sv. Parid,** biskup u Teani (Kampanija).

— **Sv. Oswald,** engleski kralj.

6. PREOBRAŽENJE GOSPODINOVO

Blagdan

Kršćanski je Istok već od 5. stoljeća svetkovao Kristovo preobraženje kao posebni blagdan. Vjernici rimskog obreda promatrali su to otajstvo za vrijeme bdjenja koje se držalo između kvatrene korizmene subote i slijedeće nedjelje. Papa Kalist III. odredio je 1457. god. da se ovaj blagdan slavi u cijeloj Crkvi na današnji dan kao uspomena na pobjedu koju su kršćani izvojevali nad Turcima kod Beograda 1456. god. pod vodstvom sv. Ivana Kapistrana i Ivana Hunjadija (Sibinjanina Janka), jer je upravo na današnji dan stigla u Rim vijest o toj pobjedi.

Kao što su trojica odabranih apostala promatrali Kristovu slavu tjelesnim očima i mi danas promatramo tu istu slavu svojim umom i veselima joj se radosna srca. Sv. Ivan značajno ističe: »Vidjeli smo slavu njegovu« (Iv 1, 14). Promatranje Kristove slave povećava u nama živu svijest da i nas poslije trnovitoga zemaljskog putovanja čeka slična slava preobraženja. Po Božjoj milosti postali smo naime subaštinici iste slave (Zborna).

Srž otajstva Kristova i našeg preobraženja razjasnio je sv. Leon papa slijedećim riječima: »Divnom providnošću je htio (Krist) da utemelji nadu Crkve, pa da cijelo Kristovo tijelo (tj. svi vjernici) upozna kakvu će slavu preobraženja baštiniti, te da se udovi osokole znajući da ih čeka jednaka čast kao i njihovu Glavu.«

Poznavanje i promatranje Kristove slave ujedno je poznavanje i promatranje naše buduće slave. Trebalo bi stoga svu snagu uma na to usredočiti. O tom je pisao jedan suvremeni pisac: »Nad svako zanimanje za nove spoznajne vrijednosti našeg vremena ne zaboravimo na najviši, najkorisniji i odlučni studij: *poznavanje Krista*« (B. Rebstock).

JR

Istog dana

— **Sv. Stjepan**, opat, benediktinac, i **dvjesta njegove subraće redovnika** pogiboše od Saracena radi Kristove vjere u svom samostanu u Burgos-u (Španjolska) 872. god.

— **Sv. Just i Pastor**, braća, podnesoše mučeništvo kao dječaci u Alkali (Španjolska) po naredbi Dacijana.

— **Sv. Hormizd**, papa (514—523).

— **Sv. Jakov**, pustinjač u Amidi (Mezopotamija).

7. SV. SIKSTO, papa, i DRUGOVI, mučenici *Neobavezan spomendan*

Osmo veliko progonstvo kršćana bijaše za cara Valerijana (253.—260.). Valerijan je ispočetka bio naklonjen kršćanima, ali pod uplivom egipatskog sofiste i vračara Makrijana poče ih žestoko progoniti.

2. kolovoza 257. car izda naredbu kojom je kršćanima zabranio euharistijske sastanke, pohađanje groblja... Posebno se okomio na biskupe, svećenike i đakone. Dvadeset i osam dana kasnije za papu je izabran Siksto II., kojega sv. Ciprijan naziva »*mirnim i dobrim papom*«.

Pošto prva Valerijanova naredba nije uspjela, on god. 258. izda i drugu, mnogo strožiju. Glavni je udar bio na hijerarhiju. Biskupi, svećenici i đakoni suđeni su bez procesa. Ni ostali kršćani nisu bolje prošli. Mnogi izgubiše glavu u tom krvavom progonstvu.

Dok je Siksto bio u katakombama sv. Kalista, okružen svojim đakonima, navališe Valerijanovi vojnici. Neustrašivi Papa prvi pruži vrat, dajući primjer neustrašive vjere, a onda tako i četvorica njegovih đakona. O tome imamo i svjedočanstvo sv. Ciprijana koji veli: »*Siksto je ubijen na groblju 6. kolovoza zajedno sa svojom četvoricom đakona.*«

Ime Siksta II. postade slavno. Dugo vremena se u Katakombama častila stolica na kojoj je sjedio taj papa, a u Rimu mu sagradiše dvije velike crkve. Prva, starija, ima »kardinalski titul«. Bio je mnogo čašćan u Rimu, pa je uz druge slavne mučenike ušao u Rimski misni kanon.

Sv. Ciprijan, pišući o mučenicima, veli da oni »*ne misle toliko na smrt koliko na besmrtnost, te se punim pouzdanjem i svom snagom više raduju negoli boje da ispovjedu Gospodina, jer znaju da se Božji i Kristovi vojnici ne uništavaju nego okrunjuju*«. Ako i mi budemo više gledali na nebo i na besmrtnost, bit će nam lakše i razumljivije naše životno mučeništvo.

MJ

Istog dana

— **SV. KAJETAN, prezbiter.** Rodio se u Vicenzi 1480. g. od plemićke obitelji. U Padovi je doktorirao iz prava. Otišavši u Rim, vrši službu pisara u papinskoj kancelariji, a papa Julije II. imenuje ga apostolskim protonotarom. Zaređen je za svećenika 1516. g. Za svog boravka u Rimu postaje vrlo aktivnim članom Oratorija Božanske ljubavi. Vicenza, Verona, Venecija, Napulj postaju područje njegova neumornog apostolata. U Rimu je 1524. g. osnovao Družbu regularnih klerika, zvanu Teatenci, po prvom poglavaru, Petru Karafi, nadbiskupu Teate (kasnije papa Pavao IV.). Tu je družbu raširio u venecijanskom i napuljskom kraju. U Napulju je osnovao zalagaonicu, koja je kasnije prerasla u banku, za zbrinjavanje bolesni-

ka. Zbog toga narod ga je nazvao »Svetac Pravidnosti«. Umro je u Napulju na današnji dan 1547. g. Svetim ga je proglasio Klement X. god. 1671. Papa Pio XII. definirao ga je kao sveca »*vatrenog apostola božanske ljubavi te značajnog pobornika kršćanskog milosrđa*«.

ŠŠ

— **Bl. Agatandeo i Kasijan**, kapucini, prezbiteri i mučenici u Gondaru (Etiopija). Među blaženike uvrstio ih je sv. Pio X.

— **Sv. Donat**, biskup u Arecu, podnese mučeništvo za Julijana Apostate.

— **Sv. Petar i Julijan**, mučenici u Rimu sa još 18 svojih drugova.

— **Sv. Faust**, vojnik, podnese mučeništvo u Milanu za Aurelija Komoda.

— **Sv. Karpofor, Eksant, Kasij, Severin, Sekund i Licinij**, mučenici u Komu.

— **Sv. Dometij**, perzijski monah, podnese mučeništvo za Julijana Apostate u Nisibi (Mezopotamija) s još dvojicom svojih drugova.

— **Sv. Vitricij**, biskup u Roanu.

— **Sv. Donacijan**, biskup u Châlону (Francuska).

— **Sv. Albert**, karmelićanin u Mesimi (Sicilija).

8. SV. DOMINIK, prezbiter

Obavezan spomendan

Dominik se rodio u Kalarogi (Španjolska) oko 1170. g. Teologiju je studirao u Valenciji. Već je u mladosti stupio u crkvenu službu, postavši kanonikom. Godine 1196. Dominik prati biskupa iz Osme (Španjolska) na putu u Francusku. Na tom putu susreće se s herezom Albigeza i Katara. Dominik o tome obavještava papu Inocenta III, a ovaj ga zadužuje da suzbija te heretike. Godine 1215. Dominik odlazi u Rim da traži odobrenje za red koji je već odavna namjeravao osnovati. Poglavitna misija njegova reda bila je propovijedanje Božje riječi prema nauci Crkve, zbog čega se taj red službeno i naziva »Red propovjednika«. To naviještanje Božje istine prema nauci Crkve bijaše veliki doprinos reda sv. Dominika, odnosno dominikanaca. Godine 1220. dominikanski red prihvaća zavjet siromaštva, čime se uključuje u prosjačke redove. Dominik i njegovi sljedbenici, obilazeći Evropom, u malo godina dobivaju naklonost jednostavnog puka i učenih ljudi. Sam Dominik je najviše djelovao u Francuskoj, na području biskupija: Toulouse, Carcassone i Béziers. To je zacijelo doprinijelo da je najbogatiji izvor novih zvanja za dominikanski red kroz povijest bila upravo Francuska. Dominik je, međutim, djelovao i u drugim zemljama. Konac života je proveo na području Italije. Umro je u Bologni 6. kolovoza 1221. Papa Grgur IX. proglasio ga je svetim 1234. godine, trinaest godina nakon njegove

smrti. Kod dominikanaca se slavi kao svetkovina, a kod franjevaca kao blagdan, jer su Dominik i Franjo Asiški bili u uskoj povezanosti pri osnivanju svojih redova.

Ideali koji su zanosili Dominika, a koji bi trebali i nas zanositi, izraženi su u slijedećoj molitvi, koju je sv. Dominik često molio:

»Gospodine, dostoj se udijeliti mi ljubav i takav zanos duha koji će osigurati spasenje bližnjemu tako da, posvećujući se čitav i sa svim silama obraćenju grešnika, doista postanem ud Isusa Krista koji se posvema prikazao svome Ocu kako bi bio Spasitelj ljudi.«

BŠ

Istog dana

- Sv. Marin stari, mučenik u Anazarbu (Cilicija) za cara Dioklecijana.
- Sv. Eleuterij i Leonida, mučenici.
- Sv. Hormizd, mučenik u Perziji za kralja Sabora.
- Sv. Emilijan, biskup. Umro kao prognanik u Ciziku (Helespont) za cara Leona zbog toga što je branio štovanje sv. slika.
- Sv. Miron, biskup na Kreti.
- Sv. Sever, prezbiter, koji je, došavši iz Indije u Vienu (Francuska), mnoge obratio na vjeru.

9. Bogoslužje ferijalno

Istog dana

- Sv. Roman, mučenik. Kao rimski vojnik sudjelovao je u hapšenju sv. Lovre. Vidjevši Lovrinu postojanost u vjerni i njegovu odlučnost na sudu, prijeđe na kršćanstvo. Krstio ga je sam sv. Lovro. Zbog toga je i sam podnio mučeništvo.
- Sv. Sekundijan, Marcelijan i Verijan, mučenici u Toskani za cara Decija.
- Sv. Firmin i Rustik, mučenici u Veroni za cara Maksimijana.
- Mnoštvo sv. mučenika u Africi za Valerijanova progonstva.
- Sv. Julijan, Marcijan i osam drugih mučenika, koji podniješe mučeništvo u Carignadu za cara Leona.
- Sv. Damacijan, biskup u Châlonu (Francuska).

10. SV. LOVRO, đakon i mučenik

Blagdan

Đakoni su u prvotnoj Crkvi imali vrlo važnu ulogu. Oni su bili »oko biskupovo«, jer su bdjeli nad crkvenom disciplinom; »uho biskupovo«, jer su biskupu prenosili molbe i žalbe vjernika; »ruka biskupova«,

jer su vršili karitativnu službu; »srce biskupovo«, jer su se skrbili za siromahe i bolesnike. Đakoni su pomagali i u liturgijskim činima: dijelili Euharistiju, propovijedali, krštavali... Zato sv. Ignacije Antiohijski opominje kršćane da poštuju đakone kao samog Isusa Krista.

Jedan od takvih bio je i sv. Lovro. Nemamo sigurnih podataka o njegovu porijeklu, ali ipak znamo da je jedan od velikih mučenika rane Crkve. O tome govori krasna bazilika u Rimu San Lorenzo fuori le mura, i još 6 drugih crkava njemu posvećenih, kao i 43 crkve u Milanskoj biskupiji koje su podignute njemu u čast, te 47 mjesta u Italiji koja nose njegovo ime. Poslije apostolskih prvaka Petra i Pavla njegov se blagdan u Rimu najsvečanije slavi. Papa Leon Veliki usporedio ga je sa sv. Stjepanom Prvomučenikom rekavši: »Od početka pa do propasti... Rim je isto tako proslavljen svojim Lovrom, kao nekoć Jeruzalem sa svojim Stjepanom.«

Lovro je bio učenik pape Siksta II., koji ga je uvrstio u broj sedmorice rimskih đakona i imenovao protođakonom, povjerivši mu upravu crkvenih dobara, iskazavši mu tako veliko povjerenje. Kad je Valerijan počeo bjesnjeti protiv hijerarhije, Siksto je rekao Lovri: »Mene Gospodin još štedi, jer sam slab starac, no tebi je odredio slavnu pobjedu.« Ipak je Siksto podnio mučeništvo četiri dana ranije (6. 8. 258.) nego Lovro. Progonitelji su se, naime, nadali da će od Lovre dobiti povjerenje mu crkveno blago. No, Lovro ga je prije podijelio siromasima. Na zahtjev suca da preda blago, Lovro je, pokazavši siromahe, rekao: »Evo, ovo je blago Crkve!« To je suca razbjesnjelo. Stoga je naredio da se Lovro muči, bičuje i na koncu da se živ ispeče na gradelama (roštilju). Legenda veli da je Lovro, dok se pekao, rekao mučitelju: »Prevrni, što čekaš, pečen sam na jednoj strani.« Izmučeno tijelo sv. Lovre pokopaše na polju Verano, kralj Tiburtinske ceste, gdje se danas nalazi njegova bazilika, koju je podigao Konstantin Veliki.

Imajući pred očima muke koje su podnijeli sv. mučenici, trebamo se sjetiti Pavlovih riječi: »Sve patnje sadašnjega vremena nisu ništa prema budućoj slavi koja se ima očitovati u nama« (Rim 8, 18).

MJ

Istog dana

- Sv. sto šezdeset i pet vojnika, mučenici za cara Aurelijana.
- Sv. Asterija, djeвица i mučenica za Dioklecijanova i Maksimijanova progonstva.
- Sv. Basa, Paula i Agatonika, djevice u Kartagi.
- Sv. Deusdedit (Bogdao). Živio i radio u Rimu. Sve što bi preko sedmice zaradio subotom bi razdijelio siromasima.

11. SV. KLARA, djevica

Obavezan spomendan

Klara se rodila u Asizu 1194. god. Franjo Asiški će dati temeljno usmjerenje toj velikoj duši. U dobi od 18 godina Klara izražava Franji želju da se čitava posveti Bogu. Odmah je dala odrezati kosu, obukla se u jednostavnu redovničku haljinu (habit) i opasala se pokorničkim pojasom (pascem). Franjo ju je najprije smjestio u jedan samostan benediktinki. Petnaest dana poslije Klarina dolaska Franji, pridružuje joj se njena sestra Agneza. Njih će zatim slijediti velik broj djevojaka, željnih života s Bogom. Franjo Asiški ih vodi u samostan sv. Damjana, podno Asiza. Tu se je formirao Drugi franjevački red, koji se u početku naziva »Red siromašnih gospođa«, zatim i »Red klarisa«, po sv. Klari. Poglavitica zadaća tog reda jest briga za siromašne djevojke, a zatim, ili još prije toga, molitva i pokora. Postoji predaja prema kojoj je sv. Klara snagom molitve i vjere u Presv. oltarski sakrament obranila samostan od napada Saracena. Ona je — kako kaže predaja — za jednog takvog napada iz crkve uzela piksidu s posvećenim hostijama i stavila je na prag samostana. Tu je kleknula i molila. Nevjernici su se na pogled Hostije povukli i pobjegli. Upravo pod utjecajem te predaje sv. Klaru slikaju sa sv. Hostijom. Klara je umrla 11. kolovoza 1253. Sprovod joj je vodio sam papa Inocent IV. s kardinalima. Svetom ju je proglasio Aleksandar IV. dvije godine nakon njezine smrti, 15. kolovoza 1255. Kod Klarisa se slavi kao svetkovina, a kod franjevaca kao blagdan.

Poruka sv. Klare vrijedi i za nas danas:

»Neka vas prividni sjaj ljudskih veličina ne općara; taj sjaj prolazi kao sjena. Ne dajte se svladati suprostavljanjem niti uzoholiti napredovanjem, jer je pravoj vjeri vlastito da nas učini poniznima u uspjehu i čvrstima u iskušenjima« (iz Spisa sv. Klare).

BŠ

Istog dana

— **Sv. Tiburcije**, mučenik. Bio je sin rimskog prefekta. Na kršćanstvo ga obratio sv. Sebastijan. Podnio je mučeništvo u Rimu za cara Dioklecijana.

— **Sv. Suzana**, djevica, sinovka sv. Kaja, pape, mučenica, u Rimu za cara Dioklecijana.

— **Sv. Aleksandar**, biskup i mučenik u Komani, u Pontu. Za biskupa ga posvetio sv. Grgur Čudotvorac.

— **Sv. Rufin**, biskup Narsa, i **drugovi**, mučenici za cara Maksimijana.

— **Sv. Taurin**, biskup u Evreux-u (Francuska).

— **Sv. Gaugerik**, biskup u Cambrai (Francuska).

— **Sv. Ekvicije**, opat (Valerija).

— **Sv. Digna**, djevica u Todi (Umbrija).

12. Bogoslužje ferijalno

Istog dana

— Sv. Euplije., đakon, ubijen za Dioklecijanova i Maksimijanova progonstva u Kataniji (Sicilija).

— Sv. Hilarija, majka sv. Afre, pogubljena zajedno sa svojim trima sluškinjama (Dignom, Europijom i Eunomijom), te s još 25 svojih drugarica dok su u Augsburgu molile na grobu sv. Afre za Dioklecijanova progonstva.

— Sv. Anicet i Fotin, braća, te mnogi drugi, mučenici u Nikomediji za cara Dioklecijana.

— Sv. Gracilijan i Felicisima, djevice, mučenici u Falariji (Toskana).

— Sv. Porkarije, opat u Lerinskom samostanu, i 500 njegovih redovnika, pogubljeni od barbara 731. god.

— Sv. Herkulan, biskup u Bresciji.

13. SV. PONCIJAN, papa, i HIPOLIT, prezbiter, mučenici

Neobavezan spomendan

Šesto veliko progonstvo kršćana bilo je za Maksima Tračanina (235.—238.). Potekavši iz niskog roda, Maksim se popne na carsko prijestolje ubivši u ratu u Njemačkoj Aleksandra Severa. Pun oholosti i divljine, izdade prvu zapovijed: Pogubiti sve crkvene predstavnike, želeći tako potpuno iskorijeniti kršćanstvo. Tom su zapovijedu bili pogođeni i mnogi kršćani, posebno u Pontu i Kapadociji. U tim su pokrajinama naime bili često potresi, pa su to pogani smatrali kao kaznu zbog kršćanskog »bezboštva«.

Papa Poncijan, devetnaesti nasljednik sv. Petra, uhićen je i odveden na otok Sardiniju. Tada se taj otok nazivao »insula nociva«, jer je svaki prognanik tamo obolio radeći u rudnicima, ili je bio pogubljen. Prognani Papa odrekao se svoje službe, da bi rimskoj zajednici omogućio izbor novoga pastira. Malo poslije izagnanstva Poncijan, izložen bijedi, oskudici i raznim nevoljama, preminu ostavši vjeran Kristu. Njegov nasljednik, papa Fabijan, prenese mu tijelo u Rim i sahrani u Kalistovim katakombama.

Sa sv. Poncijanom slavi se i sv. Hipolit, koji je također bio prognan na spomenuti otok. Hipolit je bio poznati rimski teolog i protivnik pape Kalista. Čak je postao i protupapom, ali »u dobroj vjeri«. Zastupao je naime rigorozni stav u moralu i čvrsto opsluživanje tradicije, te smatrao da je Crkva puno popustila, osobito u odrješivanju od grijeha i u dozvoljavanju ženidbe matronâ s ljudima nižega sloja. U tom je stavu ustrajao sve do pape Poncijana. Trpeći s njime iste muke, pruži mu

ruku pomirnicu, a svoje sljedbenike pozove da se vrate u krilo Crkve. Umro je kao mučenik. Tako je mučeništvo ujedinilo ta dva velika čovjeka prve Crkve. Tijelo mu je pokopano u katakambama na Tiburtinskoj cesti.

Ako Krist traži trpljenje i mučeništvo, on daje i snagu da to možemo i podnijeti. Sv. Ciprijan, pišući o našim mučenicima, kaže:

»Krist se kao začetnik vjere borio i pobijedio u takvim slugama. Bio je nazočan kod svoje borbe, bodrio je, jačao i podizao one koji su se borili i branili njegovo ime. Zato su postojani, u mukama snažniji od svojih mučitelja. Mučeni i poniženi udovi pobijedili su pandže koje su greble i mrcvarile.«

MJ

Istog dana

— **Sv. Kasijan**, biskup. Za Dioklecijanova progonstva mučen tako da ga je gradski prefekt zavezao gola uz mramorni stup i nagovorio djecu, koju je Kasijan poučavao u vjeri, da ga bodu svojim željeznim pisaljka. Pod tim ubodima Kasijan je i izdahnuo.

— **Sv. Centola i Helena**, mučenice u Burgos-u (Španjolska).

— **Sv. Maksim**, opat u Carigradu. Poznat je po učenosti i borbi protiv monotelita. Po naredbi cara Konstantina odsjekoše mu ruke i jezik, te ga prognaše u Kersones gdje je i umro.

— **Sv. Vigbert**, prezbiter i benediktinski opat u Fritzlaru.

— **Sv. Ivan Berchman**, DI, student teologije u Rimu. Svetim ga je proglasio papa Leon XIII.

— **Sv. Radegunda**, franačka kraljica, umrla u Poitiers-u 587. god.

14. Bogoslužje ferijalno

Istog dana

— **Bl. Maksimilijan Marija Kolbe**, prezbiter, konventualac iz Poljske. Kao logoraš u koncentracionom logoru u Auschwitz-u mjesto jednoga drugog logoraša svojevoljno je pošao u bunker gladi, gdje je i umro na današnji dan 1941 god. Blaženim ga je proglasio papa Pavao VI. 17. listopada 1971. U franjevačkim se zajednicama slavi kao neobavezan spomendan.

— **Sv. Euzebije**, prezbiter. Njega je car Konstancije, koji je bio arijevas, zatvorio u njegovu vlastitu kuću u Rimu zato što se borio protiv Arijeve nauke. Nakon 7 mjeseci tamnovanja Euzebije je umro. Pokopali su ga u Kalistovu groblju na Apijijskoj cesti.

— **Sv. Ursicije** mučenik u Iliriku za cara Maksimijana.

— **Sv. Demetrije** mučenik u Africi.

— **Sv. Marcel**, biskup i mučenik u Siriji.

— **Sv. Atanazija**, udovica. Udovištvo provela kao redovnica na otoku Egini.

15. UZNESENJE BL. DJ. MARIJE ILI VELIKA GOSPA

Svetkovina

Svetkovina Marijina uznesenja potječe iz Jeruzalema, gdje se slavi od 5. st., a od 6. st. slavi se na cijelom Istoku, u Rimu se uvodi u 7. stoljeću. Naziva se »Dormitio SS. Deiparae«, »Natalis BMV«, a od 8. st. »Assumptio — Uznesenje«. Crkva je od davnine vjerovala da je Marija dušom i tijelom uznesena u nebesku slavu, ali je tek 1. XI. 1950. Pio XII. to proglasio dogmom vjere Apostolskom konstitucijom »**Munificentissimus Deus**« riječima: »Vlašću Gospodina našega Isusa, svetih apostola Petra i Pavla i Našom proglašujemo, objašnjujemo i definiramo od Boga objavljenu istinu (dogmu): da je Bezgrešna Bogorodica uvijek Djevica Marija, ispunivši tok zemaljskog života, s dušom i tijelom bila uznesena u nebesku slavu«.

Ova svetkovina skreće naš pogled na svršetak Marijina zemljaskog života i njen ulazak u nebesku slavu. Ona je jedina od ljudi koja je, poslije Krista, tijelom i dušom uznesena u nebesko blaženstvo, što će se s ostalim pravednicima zbiti tek na dan uskrsnuća od mrtvih. Crkva u Predslovlju današnje mise pjeva: »Ti s pravom ne htjede da se nje dotakne trulež groba, jer je neizrecivo iz svoga krila rodila utjelovljenoga Sina tvoga, Začetnika svakog života.«

Marijin poseban položaj proistječe iz njena Bogomajčinstva i njene uloge u djelu spasenja. »To je blagdan njezine punine i blaženstva za koje je bila određena, proslave njezine neokaljene duše i njezina djevičanskog tijela, njezina savršenog upriličenja Kristu uskrišenom od mrtvih« (MC 6).

Prisna povezanost Marije s tijelom Isusa Krista razlog je da njeno tijelo ima istu sudbinu kao i tijelo njezina Sina, tj. da nije doživjelo trulež groba nego da je nakon zemaljskog života slavno uzneseno u nebesku slavu. To se zbilo i zato što Marija nikada nije bila pod vlašću grijeha kao ni Isus, pa stoga nije bila ni podložna posljedicama grijeha.

Ono što je Marija doživjela svojim uznesenjem, to će se u budućnosti zbiti i s cijelim Božjim narodom, s Crkvom, na što upozorava II. vat. sabor: »*Isusova Majka, tijelom i dušom proslavljena na nebu, slika je i početak Crkve kakva ima biti u budućnosti*« (LG 68). »*Crkva se u Mariji divi i uzvisuje najodličniji plod otkupljenja, i u njoj s radošću promatra, kao u najčistijoj slici, ono što želi sama da bude i nada se da će biti*« (SC 103). Budući da nam ovaj blagdan pruža »*utješljivu sliku i dokaz ostvarenja konačne nade*« (MC 6), liturgija današnjeg dana odiše svetom radošću.

SČ

Istog dana

— **Sv. Tarzicije**, akolit i mučenik u Rimu. Dok je nosio sv. pričest kršćanima u zatvor, napadoše ga neobuzdani dječaci tražeći da im dade ono što

nosi. Budući da to nije htio učiniti, oni ga udarcima usmratiše. Pokopan je na Kalistovu groblju, a za pape Pavla I. (+767) relikvije su mu prenešene u baziliku sv. Silvestra in Capite, gdje se i danas časte.

— **Sv. Alipije**, učenik sv. Augustina i biskup u Tagasti.

— **Sv. Arnolf**, biskup u Soissons-u (Francuska).

16. **SV. STJEPAN UGARSKI**

Neobavezan spomendan

Rođen je u Ostrogonu oko 970. g. kao sin vojvode Gejze i majke Sarolte. Tada velik dio mađarskog naroda još nije bio primio kršćanstvo, premda je evangelizacija Mađarske počela ranije po vjerovjesnicima iz Carigrada. No, Istok je zbog poznatih ckvenih nereda izgubio svoje značenje za Mađarsku. Dok je Stjepan bio dijete, roditelji su mu prešli u kršćanstvo, pa je tako i on s njima bio kršten. Kad je Stjepan preuzeo vodstvo zemlje, on se okrenuo prema Zapadu. Papa Silvestar II. poslao mu je krunu kojom je okrunjen na sam Božić 1000. g. Ta će kruna postati simbol i ponos Mađarske. Ona je Stjepanu pomogla ne samo da učvrsti svoju političku vlast nego i da konačno privede Mađarsku na kršćanstvo. Benediktinci su bili glavni vjerovjesnici. Uz njihovu pomoć Stjepan je u Mađarskoj organizirao biskupije, koje su prema ondašnjoj podjeli ostale sve do danas.

Stjepan se na poseban način brinuo za sirotinju, preuzimajući na sebe njihovu pravnu zaštitu. Sam je katehizirao narod. Svetkovanje nedjelje sankcionirao je državnim zakonima, a sagradio je i mnoštvo crkava. Svoje je kraljevstvo posvetio Mariji, prikazao joj kraljevsku krunu i nazvao je Velikom Gospodom. Taj je naziv za Mariju ostao u mađarskom narodu sve do danas.

Stjepan je namjeravao još za života učiniti sina Emerika suvladarom i prijestolonasljednikom. U posebnom pismu dao mu je i upute kako će se vladati kao vladar. Odlomke toga pisma donosi Časoslov kao 2. čitanje na Službi čitanja. No, Emerik je poginuo napadnut od divljeg vepa. Stjepan je umro u Ostrogonu na blagdan Velike Gospe (15. VIII.) 1038. g. Svetim ga je proglasio papa Grgur VII. god. 1083. Grob mu je u Stolnom Biogradu (Székesfehérvár).

Stjepan je za Mađare postao legenda, heroj, ideal, apostol i zaštitnik kroz stoljeća. Čak se i danas u Mađarskoj slavi njegov blagdan (20. VIII.) kao crkveni i državni praznik. Kult mu je proširen i u sjevernim krajevima Hrvatske. Sama zagrebačka katedrala, uz Gospino uznesenje, posvećena je i sv. Stjepanu.

Stjepan je svojom svetošću i zauzetošću za duhovno i materijalno dobro onih kojima je bio na čelu snažna poruka i današnjim poglava-

rima bilo koje zajednice. Vjerski i čudoredni život poglavara, te njihova zauzetost za dobro onih kojima su na čelu temelj je vremenitog blagostanja i vječne sreće. Takvi poglavari svijetli su likovi narodne i crkvene povijesti na kojima se nadahnjuju generacije.

JV

Istog dana

— **Sv. Roko Montpejerski**, franjevački trećoredac. Rodio se u Montpellier-u (Francuska) 1295. g. U 20. godini, kad su mu roditelji umrli, prodao je bogato imanje i nazdijelio ga siromasima. Putujući u Rim kao hodočasnik, dvorio je okužene bolesnike po raznim mjestima. U Piacenzi je i sam obolio od kuge. Zbog toga su ga građani Piacenze protjerali iz grada. On se sklonio u neku šumu, gdje mu je — prema legendi — pas svaki dan donosio komad kruha. Zbog toga ga i prikazuju na slici s ranom na nozi i s pasom koji nosi komad kruha. Prizdravivši, povratio se u svoj zavičaj. Tu ga više nisu prepoznali, pa ga zatvoriše kao sumnjiva tipa. U zatvoru je proveo 5 godina, ponovno obolio od kuge i umro na današnji dan 1327. g. Štovanje mu se ubrzo proširilo po cijeloj Evropi. Kod nas su također mnoge crkve i kapele podignute njemu u čast. Papa Grgur XIII. unio ga je u Rimski martirologij, što je kasnije učinio i Urban VIII. Kod franjevaca se štuje kao neobavezan spomendan.

— **Sv. Tito**, đakon i mučenik u Rimu, pogubljen od Gota 410. g.

— **Sv. Diomed**, liječnik u Niceji, umro kao mučenik za Dioklecijanova progonstva.

— **Sv. Ambrozije**, centurion, mučenik u Ferentinu za Dioklecijanova progonstva.

— **Sv. Eleuterij**, biskup u Auksenu.

— **Sv. Arsacije**, povukao se iz Licinijeve vojske i živio kao pustinjač u Nikomediji.

— **Sv. Serena** (Vedrana), bivša žena cara Dioklecijana.

17. Bogoslužje ferijalno

Istog dana

— **Sv. Hijacint**, dominikanac. Rodio se koncem 12. st. u Kamienu, u Šleskoj. Prije ulaska u dominikanski red bio je kanonik u Krakovu. Dominikance je upoznao na putu u Italiji i ondje im se pridružio. Bio je apostol Prusa, Poljaka, Rusa i Tatara. Osnovao je više dominikanskih samostana. Umro je u Krakovu na Veliku Gospu (15. 8.) 1257. Svetim ga je proglasio papa Klement VIII. 17. travnja 1594.

— **Sv. Euzebije**, papa (309.—310.). Umro kao prognanik na Siciliji.

— **Sv. Liberat**, opat i šest njegovih drugova, mučenici u Kartagi za vandalskog kralja Hunerika

— **Sv. Miron**, prezbiter, mučenik u Ahaji za cara Decija.

- Sv. Mamant, mučenik u Cezareji, u Kapadociji, za cara Aurelijana.
- Sv. Straton, Filip i Eutihijan, mučenici u Nikomediji.
- Sv. Pavao i Julijana, njegova sestra, mučenici u Ptolomaidi za Valerijanova progonstva.
- Sv. Anastazije, biskup u Interamni (Umbrija).
- Sv. Klara iz Montefalca, djevica, redovnica reda pustinjačka sv. Augustina. Umrila 1308. god. Svetom ju je proglasio papa Leon XIII. god. 1881.

18. Bogoslužje ferijalno

Istog dana

— Sv. Jelena, majka Konstantina Velikog. Rodila se oko 247. g. u skromnoj obitelji u Bitiniji. Služeći u staji, upoznao ju je i oženio vojni časnik Konstancije Klor. Kad joj je muž postao car, Jelena se morala povući, jer po rimskom zakonu bila je zabranjena ženidba između patricija i plebejke. Tako je Jelena ostala u pozadini sve dok joj sin Konstantin nije god. 306. zauzeo carsko prijestolje. Tada ju je sin Konstantin doveo na carski dvor i dao joj naslov »Augusta«, omogućio joj slobodan pristup carskoj riznici i dao joj sve počasti koje su pripadale carici. Pokrstivši se, Jelena je iskoristila svoj visoki položaj u korist siromaha, zatvorenika, progonjenih i potlačenih. Njezinim zalaganjem u Betlehemu je napravljena bazilika Kristova rođenja, a na Maslinskoj gori bazilika Uzašašća. Tradicija veli da je Jelena, u želji da se pronađu ostaci Kristova Križa, dala da se 326. g. vrše iskopine na Kalvariji. Ostaci su sv. Križa pronađeni i po želji Konstantina Vel. čuvaju se u Rimu u bazilici sv. Križa, a na mjestu našašća sv. Križa Konstantin je dao sagraditi baziliku. To je bazilika sv. Groba. Jelena je umrla u dubokoj starosti, između 328.—330. g. Njezini se ostaci čuvaju u Rimu.

- Sv. Agapit, mučenik u Rimu za cara Aurelijana.
- Bl. Ivan i Krispo, prezbiteri, s osobitom revnošću su pokapali tjelesa sv. mučenika u Rimu dok i sami nisu podnijeli mučeništvo za Dioklecijanova progonstva.
- Sv. Herma i drugovi, mučenici u Rimu.
- Sv. Leon i Julijana, mučenici u Liciji.
- Sv. Firmin, biskup u Metzu.
- Sv. Florije i drugovi mučenici u Iliriku za upravitelja Liciona.

19. SV. IVAN EUDES, prezbiter

Neobavezan spomendan

Ivan je Francuz iz Normandije. Rodio se u Riu 14. XI. 1601. Već kao dječak naučio je u isusovačkom kolegiju izražavati se latinski lakše nego francuski. Kardinal Berulle, osnivač Francuske škole duhovnoga

života i svećeničke duhovnosti, primio ga je u svoj Oratorij 1623. g. Od njega je Ivan dobio jasnu duhovnu orijentaciju: Svaku stvar treba gledati u povezanosti s Bogom i Kristom, usvojivši tako teocentrizam i kristocentrizam u duhovnom životu. Za svećenika je zaređen 1625. g. Svoje je svećeničko poslanje shvatio najozbiljnije. Dvije godine nakon ređenja posvećuje se pučkim misijama, koje vodi preko 40 godina po raznim mjestima. Veliku je pažnju posvećivao katehizaciji prigodom misija. Izlagao je evanđeosku nauku na dohvat svim slojevima ljudi prilagođujući se njihovim potrebama. Shvatio je da misije mogu donijeti trajan plod samo onda ako nastave djelovati među pokom njihovi redovni pastiri. Stoga odlučuje osnovati sjemenište za odgoj svećenika. Njegov poglavar nije se s njim složio smatrajući da za to još nije došlo vrijeme. Ivan međutim, uvjeren da je to volja Božja, u suglasnosti s biskupom iz Bayeuxa ostvaruje svoj naum i podiže sjemenište. Godine 1643. osniva i Družbu Isusa i Marije koja će se posvetiti odgoju svećenika. Družba se brzo širila jer su ih biskupi tražili da u njihovim biskupijama osnivaju i vode sjemeništa. Ivan je osnovao i posebnu družbu kojoj je svrha da pale djevojke vrate čestitu životu. Mnogo je pisao i za svećenike i za vjernike. Širio je pobožnost prema Srcu Isusovu i Srcu Marijinu tako da ga je Leon XIII. nazvao »začetnikom liturgijskog štovanja Presvetih Srdaca Isusa i Marije«, a Pio X. »ocem, učiteljem, apostolom Srca Isusova«. Umro je g. 1680. Svetim ga je proglasio papa Pio XI. 1925. god.

Ivan je bio snažan, sposoban, uporan, mistik, čovjek duboke kontemplacije i široke aktivnosti. Njegova je snaga bila Euharistija. Sv. misu je toliko cijenio da je smatrao kako bi mu za nju bile potrebne tri vječnosti: jedna da se za nju pripravi, druga da je dostojno slavi i treća da se za nju zahvali.

JV

Istog dana

— **Sv. Ljudevit**, franjevac, biskup u Toulous-i. Umro na današnji dan 1297. g. Svetim ga je proglasio papa Ivan XXII. god. 1317.

— **Sv. Julije**, senator, mučenik u Rimu za cara Komoda.

— **Sv. Magnus (Veljko)**, mučenik u Anagni za Decijeve progona.

— **Sv. Andrija, tribun, i drugovi**, vojnici, koji pobijedene Perzijance obraćaju na kršćanstvo i zbog toga podnose mučeništvo u Turskoj za Cara Maksimijana.

— **Sv. Timotej**, mučenik u Palestini za Dioklecijanova progona.

— **Sv. Siksto III**, papa (432.—440.).

— **Bl. Donat, prezbiter**, koji je dugo živio kao pustinjač u selu Sigisteku (Francuska). Umro 535. g.

— **Sv. Sebaldo**, pustinjač u Nürnbergu i zaštitnik toga grada. U katalog svetaca uvrstio ga je papa Martin V. (1417.—1431.).

20. SV. BERNARD, opat i crkveni naučitelj

Obavezan spomendan

Bernard se rodio u Fontaine-lès-Dijon (Francuska) 1090. god. U 21. godini života odluči poći u samostan. Znanci su ga pokušali od toga odvratiti na sve moguće načine. On im se, međutim, ne samo oduprao nego ih tako zagrijao za redovnički život da ih je 30 (među kojima i četvorica njegove rođene braće) s njim pošlo u samostan Citeaux. Nakon tri godine redovništva izabran je za prvog opata novoosnovane opatije Clairveaux. Znao je uzorno spojiti promatranje nebeskih stvari s najvećom aktivnošću u ondašnjem društvu. Velik dio noći provodio je u molitvi i proučavanju Sv. pisma, a po danu je radio. Vrlo mnogo je propovijedao. Njegovi govori o presv. Imenu Isusovu i bl. Djevici Mariji ispunjeni su posebnom milinom. Današnje bogoslužje ističe da nitko nije tako uzvišeno govorio o bl. Djevici Mariji kao on (Himan na Večernji). Za vrijeme raskola prokrstario je god. 1130. cijelu Francusku, Italiju i Njemačku nagovarajući sve da pristanu uz pravoga papu Inocenta II. Narod mu je hrlio u susret sa svih strana. Svi su se tiskali oko njega da ga dotaknu. Uza sve milosne darove i časti, on je uvijek ostao duboko ponizan. Umro je god. 1153. Radi miline njegovih govora nazvan je »Doctor mellifluus — Naučitelj medenih usana« (Ant. za Veliča). Svetim ga je proglasio papa Aleksandar III. god. 1174., a crkvenim naučiteljem papa Pio VIII. god. 1830.

Kao što sunce zrači svjetlo i toplinu oko sebe, tako je i Bernard širio svjetlo Božje istine i žar Božje ljubavi na svoju bližu i daljnju okolinu. Krist je sebe nazvao svjetlo svijeta, a tako je nazvao i svoj učenike opomenuvši ih: »Tako neka svijetli vaša svjetlost pred ljudima, da vide vaša dobra djela i slave Oca vašega koji je na nebesima« (Mt 5, 16).

Kako svatko od nas može biti svjetlo svijeta pokazao je sv. Bernard svojim primjerom kao obnovitelj redovničkog života, kao savjetnik papa i careva, kao pobornik crkvenog jedinstva i čistoće vjere, kao čovjek izvanrednog žara i duha, kao veliki štovatelj presv. Djevice.

JR

Istog dana

— Sv. Samuel prorok (Judeja, Palestina). Za vrijeme cara Arkadija kosti su mu prenesene u Carigrad.

— Sv. Lucije, senator. Na vjeru se obratio promatrajući ustrajnost u mučeništvu sv. Teodora, cirenskog biskupa, a sam je na kršćanstvo obratio prefekta Dignijana te s njim zajedno došao na Cipar. Vidjevši tu mučenje kršćana, sam se javio da je kršćanin zbog čega mu je odrubljena glava.

— Sv. 37 mučenika, u Traciji za prefekta Apelijana.

— Sv. Sever i Menon, također mučenici u Traciji za prefekta Apelijana

— Sv. Leovigild i Kristofor, monasi i mučenici u Kordobi (Španjolska) za vrijeme arapskog progonstva.

- **Sv. Filibert**, opat na otoku Her-u.
- **Bl. Porfirije**, učitelj sv. Agapita mučenika.
- **Sv. Maksim**, priznavalac (Cainon, Francuska), učenik sv. Martina biskupa.
- **Bl. Maneceo**, jedan od sedam utemeljitelja Službenika Marije Djevice.
- **Bl. Marija de Mattias**, utemeljiteljica Sestara klanjateljica predragocjene Krvi. Umrla 1866. g. Blaženom ju je proglasio papa Pio XII. god. 1950.

21. **SV. PIO X., Papa** *Obavezan spomendan*

Sarto se prezivao, a na krštenju je dobio ime Josip. Rodio se 2. lipnja 1835. u Riesu (Treviso) kao drugo od devetero djece seljačkih roditelja Ivana i Margarete. U obitelji je dobio solidan kršćanski odgoj. Osjetivši zarana poziv u svećeništvo, pođe u Padovu u sjemenište. Kad mu je u 17. godini života umro otac, mnogi su mu »savjetovali« da napusti sjemenište kako bi »pomogao« majci i mlađoj braći. On je sve to odbio, a u tome mu je pomogla i njegova majka. Za svećenika je zaređen 1858. god. Sve je svećeničke dužnosti uzorno vršio. Bio je kapelan, župnik, duhovnik sjemeništa, profesor, kanonik, biskupski tajnik. Uz revno obavljanje svojih dužnost bavio se i daljnjim studijem proširujući i produbljujući svoje znanje. To mu je mnogo koristilo za dužnosti koje su ga još čekale u Crkvi. Papa Leon XIII. imenovao ga je god. 1884. za biskupa u Mantovi. Kao biskup, opsebnu je brigu posvećivao sjemeništu, katehizaciji i gregorijanskom pjevanju. U Veneciju je došao 24. XI. 1894. kao patrijarha. Narod ga je s oduševljenjem dočekao, a on je nastavio s dosadašnjim radom nesmanjenom intenzivnošću. Za papu je izabran 1903. god. naslijedivši Leona XIII. Za geslo je uzeo: »Obnoviti sve u Kristu«.

U tom se smislu i odvija njegov pontifikat: za vrijeme audijencija drži nagovore učvršćujući vjeru i pobožnost; zalaže se za solidnu svećeničku duhovnost i odgoj svećeničkih kandidata; određuje da se izda novi kodeks crkvenoga prava; izdaje dekret o ranoj pričesti djece i o čestom primanju Euharistije; zalaže se za uspješniju katehizaciju, davši prirediti novi katekizam, i za obnovu crkvene glazbe, posebno koralnog pjevanja, odlučno se suprostavlja modernizmu osuđujući njegove zablude u enciklici »Pascendi Dominici gregis«; osniva Biblijski institut, da bi se Sv. pismo proučavalo ozbljnije i znanstvenije; nepopustljivo se opire francuskoj civilnoj vlasti koja je prisezala na prava Crkve, u čemu ga je francuski kler podržavao; na poseban je način radio na buđenju i produbljanju unutaršnjeg života Crkve, na promicanju laičkog apostolata i misijske djelatnosti. Tako je svoje darove izvanredno upo-

trijebio na korist cijele Crkve. Umro je na današnji dan 1914. god., shrvan zbog izbijanja prvoga svjetskog rata koji nije uspio spriječiti. Pio XII. ga je proglasio svetim 1951. god.

Na njemu su se zaista ispunile riječi ulazne pjesme današnje sv. mise: »*Gospodin ga izabra za prvosvećenika, njemu otvori svoje blago i obasu ga svim dobrima.*«

JV

Istog dana

— **Sv. Anastazije**, vojni razvodnik u Solinu, vidjevši odvažnost sv. Agapita, mučenika, prihvati kršćanstvo i podnese mučeništvo za cara Aurelijana.

— **Sv. Cirijska**, ostavši udovica, sebe i sve svoje dade na službu kršćana i podnese mučeništvo u Rimu za Valerijanova progonstva.

— **Sv. Sidonije**, biskup u Klermonu (Francuska).

— **Sv. Privat**, biskup i mučenik u Gavalitanskom kraju za Valerijanova i Galijenova progonstva.

— **Sv. Luksorije, Cizel i Kamerin**, mučenici u Sardiniji za Dioklecijanova progonstva.

— **Sv. Patern**, došavši u Rim iz Aleksandrije na grobove sv. apostola Petra i Pavla, pođe u Fondium da pokopaje tjelesa mučenika, tu bi po naredbi tribuna uhvaćen i bačen u tamnicu u kojoj je i umro.

— **Sv. Basa i njezina tri sina**, mučenici u Edesi (Sirijska) za Maksimijanova progonstva.

— **Sv. Euprepije i Kvadrat**, biskupi u Veroni.

— **Bl. Bernard Ptolomej**, opat, utemeljitelj Olivetanaca. Umro u Sijeni 1348. godine.

22. **BLAŽENA DJEVICA MARIJA KRALJICA**

Obavezan spomendan

Ovu je svetkovinu ustanovio papa Pio XII. na kraju Svete Marijanske godine 1954. i odredio da se slavi 31. svibnja. Liturgijskom obnovom, koju je započeo II. vat. sabor, premještena je na današnji dan, kao nadopuna svetkovine Marijina uznesenja na nebo, jer jedna i druga svetkovina sadrže isti misterij: »Bezgrešna Djevica..., ispunivši tok zemaljskog života, s dušom i tijelom bila je uznesena u nebesku slavu, i od Gospodina bila uzvišena kao kraljica svih stvari, da bude potpunije u skladu sa svojim Sinom, Gospodarom gospodara i pobjednikom nad grijehom i smrću« (LG 59). Teološki temelj je dakle ove svetkovine Krist — Kralj. Budući da je on Kralj, Marija njegova Majka, također je Kraljica. Ona je okrunjena za Kraljicu neba i zemlje, kao prvakinja svih stvorenja, iako ne u istom rangu kao njezin Sin. To posebno naglašava Pavao VI. u *Marialis cultus* slijedećim riječima: »Svetkovina Uznesenja nalazi svoje produbljenje u proslavi Blažene Djevice Marije

Kraljice, tjedan dana kasnije, u kojoj promatramo Onu koja, sjedeći uz Kralja vjekova, blista kao kraljica i zauzima se za nas kao Majka« (MC 6). Stoga je razumljivo zašto iz liturgije današnjega dana odsijeva radost i zašto Crkva Mariji kliče:

*»Zdravo Djevo, slavom ovjenčana,
Kćeri prva loze Davidove,
Nad sve svete uzvišena ženo,
Majko naša, roda kraljevskoga«* (Himan na Jutarnji).

Marijino proslavljenje i njezin zagovor ulijeva nam nadu da će se i na nama ispuniti Krstove riječi: *Vi ste sa mnom ustrajali u mojim kušnjama. Ja vam zato u baštinu predajem kraljevstvo što ga je meni predao moj Otac: da jedete i pijete za mojim stolom u kraljevstvu mome i sjedite na prijestoljima, sudeći dvanaest plemena Izraelovih«* (Lk 22, 28 — 30).

SČ

Istog dana

- Sv. **Timotej**, mučenik u Rimu za prefekta Tarkvinija.
- Sv. **Hipolit**, biskup u Rimskoj luci, podnese mučeništvo za cara Aleksandra.
- Sv. **Marcijal, Saturnin, Epiktet, Mapril, Felicije i drugovi** također mučenici u Rimskoj luci.
- Sv. **Simforijan**, mučenik u Autunu za cara Aurelija.
- Sv. **Atanazije**, biskup u Tarsu, podnese mučeništvo zajedno s **Autuzom** i dvojicom njezinih slugu za cara Valerijana.
- Sv. **Antonin**, mučenik u Rimu za suca Vitalija.
- Sv. **Agatonik, Zotik i drugovi**, mučenici u Nikomediji za cara Maksimijana.
- Sv. **Mauro i drugovi**, mučenici u Remsu.
- Sv. **Gunifort**, mučenik u Paviji.
- Sv. **Fabricijan i Filibert**, mučenici u Španjolskoj.

23. SV. RUŽA LIMSKA, djevica

Neobavezan spomendan

Rođena je 20. travnja 1586. u Limi, glavnom gradu Perù-a. Roditelji su joj bili španjolski doseljenici. Otac joj se zvao Gaspar Flores, a majka Maria de Oliva. Ruža je na krštenju dobila ime Izabela, ali je zbog njezine izvanredne ljepote kućna pomoćnica nazva »Rosa«, pa joj je to ime i ostalo. Već je u ranoj mladosti Bogu zavjetovala djevičanstvo živeći povučeno u pokori, molitvi i kontemplaciji. Brižno je obavljala kućne poslove u roditeljskom domu i skrblila se za siromahe.

Kako je bila izvanredno lijepa i inteligentna, roditelji su je namjeravali udati za nekoga mladića čestite obitelji. Ruža je tu namjeru svojih roditelja spriječila tako da je ošišala kosu i ruke nagrdila. Oko bokova je nosilac cilicij, oblačila pokorničku košulju i mnogo postila. U vrtu roditeljske kuće sagradila je kolibicu u kojoj je rado molila i činila pokoru. U 20. godini (1606.) stupa u Treći red sv. Dominika obukavši redovničko odijelo. Kao redovnica satima moli i razmatra u dubokoj kontemplaciji. Došla je čak do mističkih zaruka, najvišeg stupnja mističnog života. Njezin je život bio neprestani razgovor s Bogom, hodanje u Božjoj prisutnosti. Imala je i dar ulivenog znanja tako da su joj se suvremenici ne samo divili nego su bivali i bolji potaknuti primjerom njezina života.

Ruža je bila i veliki radnik. Osnovala je prvi kontemplativni samostan u Južnoj Americi. Za njega je pronašla mjesto, napravila nacrt i prikupila potreban novac. Misijske su također bile njezina briga i ljubav. Zanosila se za velikim misijskim pothvatima sv. Franje Solanskoga, franjevca, u Južnoj Americi. Žarko je molila za uspjeh njegova djelovanja. Umrula je u svom samostanu u Limi na današnji dan 1617. god., u 31. godini života. Papa Klement X. proglasio ju je svetom 12. ožujka 1672. Tako je južnoamerički kontinent dobio prvoga kanoniziranog sveca. Ruža je za Peru i cijelu Latinsku Ameriku ono što je sv. Katarina Sijenska za Italiju i sv. Terezija Avilska za Španjolsku. Južna Amerika i Filipini slave je kao svoju zaštitnicu.

Život sv. Ruže daje nam jasnu pouku: do čiste ljubavi dolazi se po pokori; dnevni poslovi postaju sredstva posvećenja ako se vrše u duhu Kristovu; kontemplacija priprema dušu za izvanjsko djelovanje; molitva pomaže velike misijske i apostolske pothvate.

JV

Istog dana

— **Sv. Filip Benicije**, prezbiter, general i obnovitelj reda Slugu bl. Djevice Marije. Umrlo u Todiu (Toskana) 1285. god.

— **Sv. Kvirijak**, biskup; **Maksim**, prezbiter; **Arhelaj**, đakon, mučenici u Ostiji za cara Aleksandra.

— **Sv. Restitut, Donat, Valerijan i Fruktuos**, podnesoše mučeništvo u Antiohiji s drugom dvanaestoricom.

— **Sv. Klaudije, Asterije i Neon**, braća, te **Donvina i Teonila**, optuženi od mačehe da su kršćani podnesoše mučeništvo u Egeji (Cicilija) za cara Dioklecijana.

— **Sv. Timotej i Apolinar**, mučenici u Remsu.

— **Sv. Minerv, Eleazar, Lup i osam drugih**, mučenici u Lionu.

— **Sv. Zakej**, biskup u Jeruzalemu (četvrti nakon sv. Jakova).

— **Sv. Teon**, biskup u Aleksandriji.

— **Bl. Viktor**, biskup u Utici (Afrika).

— **Sv. Florijan**, biskup u Autunu.

24. SV. BARTOLOMEJ, apostol

Blagdan

Jedini apostol koji se navodi pod dva imena, odnosno ime mu je Nataneal, a »prezime« Bartolomej, tj. sin Tolmejev. Rodom je iz Kane Galilejske (Iv 21, 2), gdje mu je i danas posvećena jedna crkva. Krist ga je pozvao zajedno s Filipom (Iv 1, 43—51). Taj prvi susret Bartolomeja s Isusom opisan je vrlo živo. Krist je za njega rekao: »Evo pravoga Izraelca, u kome nema prijevare!« (Iv 1, 47). Predaja veli da je nakon dolaska Duha Svetoga propovijedao u Maloj Aziji, Indiji i Armeniji, gdje je podnio i mučeništvo: živoga su oderali i objesili na križ. Predaja također veli da su mu moći u Rimu na jednom otoku rijeke Tibera.

Molitva ističe da je Bartolomej *iskreno i odano pristajao uz Krista*. To se jasno vidi iz njegova prvoga susreta s Kristom. Učitelj iz Nazareta ga je osvojio »na prvi pogled«. I učenik je ostao vjeran tome pozivu do kraja. Stoga u pjesmi uz Aleluja prije Evandjelja pjevamo prvu ispovijest vjere, što je ispovjedi Bartolomej u prvom susretu s Kristom: »Učitelju, ti si Sin Božji! Ti si kralj Izraelov!« (Iv 1, 49). Od toga prvog doživljaja i toga plamena vjere Bartolomej je živio cijeli zemaljski život. Tu je vjeru prenosio drugima propovijedanjem Vesele vijesti. Istu je vjeru zapečatio svojom krvlju i svojim životom. Zato u molitvi dana molimo da Crkva svim narodima bude *sakrament spasenja*. Ako svaki kršćanin to bude svome bližnjemu, onda će se ostvariti one Kristove riječi koje izgovaramo u pričesnoj pjesmi: »Ja vam dajem u baštinu kraljevstvo, koje je meni predao moj Otac: da jedete i pijete za mojim stolom u mom kraljevstvu« (Lk 22, 29—30). To se danas otajstveno obistinjuje u blagovanju Tijela i Krvi Kristove, a jednom će se potpuno ostvariti u vječnosti.

GJ

Istog dana

- **Sv. Ptolomej**, biskup. Po predaji učenik sv. Petna apostola. Propovijedao je u Toskani (Italija) i tu podnio mučeništvo.
- **Sv. Romano**, učenik sv. Ptolomeja, te nasljednik na biskupskoj stolici i drug u mučeništvu, također u Toskani.
- **Sv. Eutihije**, biskup i mučenik, učenik sv. Ivana apostola.
- **Tri stotine sv. mučenika** u Kartagi za vrijeme cara Valerijana i Gallijena. Bacili ih u goruću klačinu.
- **Sv. Tacion**, mučenik u Isauniji za cara Dioklecijana.
- **Sv. Juraj Limonita**, monah i mučenik u Isauniji zato što se borio za štovanje sv. slika protiv cara Leona.
- **Sv. Aurea**, djeвица i mučenica u Ostiji, nedaleko Rima. S kamenom vezanim o vrat bačena je u more.
- **Sv. Emilija de Vialár**, djeвица, utemeljiteljica Družbe sv. Josipa u

Marseille-u.

— **Sv. Marija Mihovila**, djeвица, utemeljiteljica Družbe sv. Sakramenta u Valenciji.

— **Sv. Ivana Antida Thouret**, djeвица, utemeljiteljica Družbe sestara Ljubavi. Papa Pio XII. uvrstio je u popis sv. djeвица.

— **Sv. Audoén**, biskup u Roanu.

— **Sv. Patricije**, opat u Nivers-u (Francuska).

25. **SV. LJUDEVIT IX., kralj** *Neobavezan spomendan (kod franjevaca obavezan)*

Sin je Ljudevita VIII., francuskog kralja, i Blanke Kastilske. Rođen je 1214. g. Nakon očeve smrti postaje kraljem (1226.), u 12. godini života. Za vrijeme njegove maloljetnosti, vlast u zemlji preuzima njegova majka. Kao vrlo kreposna, mudra i energična žena ona ga je odgojila u pravom kršćanskom duhu. Postigavši punoljetnost, oženi Margaretu iz Provanse. S njom je imao jedanaestero djece. Davao im je spasonosne pouke, a kad bi odrasli, pridruživao ih je vježbama svojih pobožnosti. Njegov privatni život bio je sličan redovničkom životu. Strogo je postio Advenat, Korizmu i sve petke, često o samom kruhu i vodi. Dnevno je molio časoslov. Svaki je dan sudjelovao kod dvije sv. mise. Ispovijedao se svakog petka. Imao je biblioteku duhovnih knjiga koje je s pažnjom i slašću čitao, a propovijedi je upravo gutao, tražeći priliku i na putovanjima da ih može slušati. Pun samilosti prema siromasima i patnicima, u svojoj je kući redovito hranio po 120 siromaha dnevno. Više puta im je sam posluživao. Milostinju je dijelio osobito bolnicama i siromašnim redovničkim zajednicama. Žarko je želio da mu netko od djece bude redovnik ili redovnica. S tom svrhom ih je i slao u redovničke škole. Sam je postao franjevački trećoredac.

Kao kralj »mironosac« sredio je zategnute odnose s Englezima. Podigao je i gospodarske prilike svoje zemlje, tada najvećeg i najuglednijeg kraljevstva na Zapadu. Želeći osloboditi Sveta mjesta, povede VII. kržarsku vojnu, u kojoj je bio zarobljen. Za vrijeme svoga petogodišnjeg boravka na Istoku, mnoge je kršćane otkupio iz ropstva. Vrativši se u Francusku, poveo je VIII. križarsku vojnu, u kojoj je od kuge i umro kod Tunisa 1270. god., u 56. godini života. Papa Bonifacije VIII. proglasio ga je svetim 1297. god.

Ljudevit IX. najodličniji je predstavnik francuske kraljevske dinastije Kapetovića. Ideal njegova života mogao bi se izreći slijedećim riječima: biti primjer čitavom narodu svojim poštenjem; brinuti se za vremenito i duhovno dobro svojih podložnika; spojiti u sebi kraljevsku službu sa svećeničkom skrbi.

JV

Istog dana

— **Sv. Josip Kalasancijski**, prezbiter. Rodio se u Aragoniji, u mjestancu Peralta de la Sal, god. 1557. Za svećenika je zaređen 1583. god. Uz razne svećeničke službe vršio je i dužnost generalnog vikara u biskupiji Urgela, u predjelu Pirineja zvanom Trempe. Odatle je otišao u Rim, nastanio se u župi sv. Doroteje i posvetio se odgoju siromašne djece. Osnovao je i redovničku družbu, tzv. Piaristi ili Scolopi (Scoule pie), kojoj je glavni cilj školovanje i kršćanski odgoj siromašne djece. Družba se širila po čitavoj Evropi otvarajući škole i omogućujući tako školovanje i kršćanski odgoj siromašnoj djeci. Družba je odobrena kao red 1621. god., a prvi joj je general bio sam sv. Josip Kalasancijski. Umro je na današnji dan u Rimu 1648. god., u 92. godini života. Papa Klement XIII. proglasio ga je svetim 1767. god., a Pio XII nebeskim zaštitnikom svih kršćanskih škola 1948. godine.

— **Sv. Euzebije, Poncijan, Vincencije i Peregrin**, mučenici u Rimu za cara Komoda.

— **Sv. Genezije**, mučenik. Kad je jednom kao poganski glumac izrugivao otajstva kršćanske vjere u nazočnosti cara Dioklecijana, potaknut milošću, obrati se i posta kršćaninom, a malo kasnije i mučenikom.

— **Sv. Genezije**, mučenik u Arles-u (Francuska). Kao službeni bilježnik nije htio napisati proglas protiv kršćana, nego izjavi da je i on kršćanin, zbog čega je pogubljen.

— **Sv. Julijan**, mučenik u Siriji.

— **Sv. Magnin**, mučenik u Tarakoni (Španjolska).

— **Sv. Geruncije**, biskup i evangelizator u Španjolskoj za vrijeme Apostola.

— **Sv. Mena**, biskup u Carigradu.

— **Sv. Patricija**, djevica u Napulju.

26. Bogoslužje ferijalno

Istog dana

— **Sv. Zefirin**, papa (199.—217), rimljanin. Za njegova pontifikata još je trajalo proganstvo cara Septimija Severa. Zatim su nastale žestoke trinitarne i kristološke borbe unutar mlade Crkve. Zefirin je bio miroljubiv i tolerantan. Zbog toga neki ustadoše protiv njega, posebno Tertulijan koji je zastupao strožiji stav prema hereticima. Sve je to pripremilo put Hipolitu koji se kasnije postavio kao protupapa. Zefirin je umro 217. god. srhvan od mnogih nevolja. Pokopan je, prvi od papa, u Kalistovu groblju na Apijevoj cesti. Crkva ga je odmah počela častiti kao sveca.

— **Sv. Irenej i Abondije**, mučenici u Rimu za Valerijanova proganstva. Bačeni su u neko bunjište zato što su iz tog bunjišta izvadili tijelo sv. Konkordije, a njihova je tjelesa izvadio prezbiter Justin.

— **Sv. Sekund**, vojni satnik, mučenik u Ventimilji (Ligurija).

— **Sv. Aleksandar**, vojni i mučenik u Bergamu.

— **Sv. Simplicije** i njegova dva sina: **Konstancije i Viktorijan**, mučenici za cara Antonina.

— **Sv. Hadrijan**, sin cara Proba, pogubljen u Nikomediji zato što je ukorio Licinija zbog progonstva kršćana.

— **Sv. Viktor**, pogubljen zbog vjere od Maura u Španjolskoj.

— **Sv. Rufin**, biskup u Kapui.

— **Sv. Feliks**, prezbiter u Pistoji.

27. SV. MONIKA

Obavezan spomendan

Rođena je u Tagasti, u sjevernoj Africi, godine 331. Nikla je iz kršćanske obitelji. Kao djevojka udala se za bogatog poganina Patricija, vrlo temperamentnog i strastvenog čovjeka. Monika je svojom strpljivošću i dobrotom uspjela prikloniti ga Bogu. Godinu prije svoje smrti on je prihvatio kršćanstvo. Monika je s Patricijem imala troje djece: dva sina i kćer. Stariji sin, Augustin, bio je izuzetne nadarenosti, ali su ga strasti odvele daleko od majke. Otputovao je u Italiju, kako bi bio daleko od njezina oka. Ali Monika ide za Augustinom, najprije u Rim, zatim u Milano. Neprestani napor majke popratila je ustrajnim molitvama za Augustina. U Milanu je doživjela Augustinovo obraćenje. Neposredni povod tome bijahu propovijedi sv. Ambrozija. Monika je sretna s tog događaja. Time kao da je ispunila životnu zadaću, pa malo nakon toga umire. To je bilo u Ostiji 387. god.

Pred smrt je sinu Augustinu izrekla slijedeće riječi:

»Sine, što se mene tiče, ništa me više u ovom životu ne veseli. Što da još radim ovdje i zašto sam još ovdje, ne znam. Više se ničemu ne nadam od ovoga svijeta. Jedno je bilo blizu zbog čega sam željela još neko vrijeme ostati u ovom životu: da tebe vidim kao kršćanina — katolika prije nego umrem. To mi je u obilnoj mjeri udijelio moj Bog: vidim te kao njegova slugu pošto si prezreo zemaljsku sreću. Što još da radim ovdje?«

BŠ

Istog dana

— **Sv. Ruf**, biskup i mučenik u Kapui. Pokrstio ga bl. Apolinar, učenik sv. Petra.

— **Sv. Ruf i Karpofor**, mučenici u Kapui za Dioklecijana i Maksimijana.

— **Sv. Marcellin i Manea**, njegova žena, te njihova tri sina: **Ivan, Serapion i Petar**, mučenici u Pontu.

— **Sv. Eutalija**, djevica i mučenica u Lentini (Sicilija). Pogubio je rođeni brat Semilijan zato što je bila kršćanka.

— **Sv. Antuza** mlada, mučenica, također u Lentini.

— **Sv. Narno**, biskup u Bergamu. Pokrstio ga sv. Barnaba.

— **Sv. Cezarije**, biskup u Artesu (Francuska).

- Sv. Siagrije, biskup u Autunu.
- Sv. Ivan, biskup u Paviji
- Sv. Licerije, biskup u Leridi (Španjolska).
- Sv. Pemon, pustinjač u Tebaidi.
- Sv. Margarita, udovica u Picenu.

28. SV. AUGUSTIN, biskup i crkveni naučitelj

Obavezan spomendan

Rođen je u Tagasti, u sjevernoj Africi, godine 354. Stariji je od dva sina što ih je imala sv. Monika. Mladost je proveo razuzdano, kako to i sam svjedoči u svom djelu *Ispovijesti* (autobiografija). Povodio se za naukama suprotnim kršćanstvu, posebno za manihejcima. Kršćanstvo je smatrao vjerom za jednostavne ljude. U Rimu je učio pravne nauke i govorništvo. Već je tada očitovao svoje izvanredne sposobnosti. Manihejstvo ga je sve više obuzimalo. Njegova majka Monika, žalosna s takva života svoga sina, zaufano moli Boga da joj sin prihvati pravu vjeru. Kao već završeni učitelj govorništva, Augustin iz Rima polazi u Milano. I tamo ga je pratila žarka molitva njegove majke, a tamo ga je i Bog čekao preko sv. Ambrozija. Nakon duge borbe sa samim sobom i sa svijetom, prigrlji kršćanstvo 387. god. Krštenje mu je podijelio sam sv. Ambrozije, slavni milanski biskup, čije su propovijedi duboko dirale nemirnu Augustinovu dušu. Nakon obraćenja, živi tri godine u samoći, strogoj pokori, razmišljanju i molitvi. U svom starom kraju, u Numidiji, Valerije, biskup Hipona, zaredi ga za svećenika. Na istoj biskupskoj stolici, u Hiponu, Augustin naslijedi Valerija. Trideset i četiri godine uzorno upravlja tom biskupijom, piše brojna djela, odvažno se bori protiv zabluda, napose protiv Donatista i Pelagijevaca. Umro je 430. god. Njegova brojna djela s teološkog i asketsko-moralnog područja, kao i njegove filozofske rasprave, imale su upravo golem utjecaj na razvoj misli kršćanskog Zapada. Zbog osobite važnosti njegove nauke o Božjoj milosti, nazvan je »Doctor gratiae«.

U Službi čitanja današnjega dana Časoslov za 2. čitanje donosi odlomak iz »Ispovijesti« sv. Augustina. Tu se nalazi i slijedeći odlomak, koji može poslužiti za razmišljanje:

»O vječna istino, o istinita ljubavi, o ljubljena vječnosti! Ti si Bog moj, tebi uzdišem danju i noću. Čim sam te upoznao, ti si me podigao sebi da vidim kako ima nešto što bih trebao vidjeti i kako još nisam takav da bih mogao vidjeti. Zabljuješ ti moj slabi pogled zračeci u mene žestoko, i ja uzdrtah od ljubavi i straha. I spoznah da sam daleko od tebe, u kraju gdje je sve različito od tebe, i bilo mi je kao da čujem tvoj glas iz visine:

Ja sam hrana jakih: rasti pa ćeš me jesti. I nećeš ti mene pretvarati u sebe kao hranu svoga tijela, nego ćeš se ti promijeniti u mene».

BŠ

Istog dana

- **Sv. Hermet**, mučenik u Rimu za suca Aurelijana.
- **Sv. Julijan**. Kao rimski vojnik prigrlio kršćanstvo potajno. Kad je razotkriven kao kršćanin, podnese mučeništvo u Brivati (Francuska) za Dioklecijanovu progomstva.
- **Sv. Pelagije**, mučenik u Konstanci za cara Numerijana.
- **Sv. Fortunat, Kajo i Antis**, mučenici u Salernu za cara Dioklecijana.
- **Sv. Aleksandar**, biskup u Carigradu, protivnik Arija i njegove nauke.
- **Sv. Vivian**, biskup Santonaca (Francuska).
- **Sv. Mojsije Etiopski**. Bio poznat zločinac (latro), a zatim slavni pustinjač. Mnoge je zločince obratio i k sebi privukao.

29. MUČENIŠTVO SVETOG IVANA KRSTITELJA

Obavezan spomendan

Ivan Krstitelj je velik kao osoba, asketa, propovjednik i prorok na razmeđu Staroga i Novoga zavjeta. Nazvan je Krstitelj, jer je krštavao na rijeci Jordanu i da bi se razlikovao od Ivana Apostola; a nosi naziv i Preteča, jer je svojim nastupom i propovijedanjem prethodio Kristu. Živeći u pustinji kao pokornik, ispodnik i propovjednik, skuplja učenike i sve poziva na unutarnji preporod (metanoju), kajanje i pokoru. Pretkazuje dolazak Mesije i prepoznaje ga u osobi Isusa iz Nazareta. Njega očitava mnoštvu i krsti na rijeci Jordanu.

Prekoravajući tetrarha Heroda Agripu zbog nezakonitog braka s Herodijom, bačen je u tamnicu. Kad je Saloma, Herodijadina kći, plesala na jednoj gozbi, Herod joj za nagradu obeća što god želi. Ona na nagovor svoje majke zatraži glavu Ivana Krstitelja. Po Herodovu nalogu krvnik u tamnici odsječe Ivanovu glavu i donese je na pladnju.

Ivan Krstitelj je jedan od rijetkih svetaca koji se slavi dva puta godišnje (rođenje 24. lipnja i danas mučeništvo). Njemu su posvećene mnoge crkve, bratovštine, krstionice, mnogi redovi (johaniti, ivanovci-rodski vitezovi, malteški red...). Postao je zaštitnikom mnogih zvanja, a u pučkoj pobožnosti i izvora voda.

Prema Rimskom martirologiju danas se slavi njegovo mučeništvo zato što je na današnji dan drugi put pronađena njegova časna glava. Ta je glava kasnije prenesena u Rim, gdje se s velikim poštovanjem čuva u crkvi sv. Silvestra ad Campum Martium.

Svako mučeništvo za Krista kršćanina mora ispunjati radošću, jer se i Crkva raduje, a ne plače, nad mučeništvom nekog sveca. Za Ivanovo mu-

čeništvo Beda Časni veli: »Njegov rođendan s pravom obnavljamo svečanom svetkovinom. On nam ga je učinio svečanim vlastitim mučeništvom i ukrasio ružičastim sjajem svoje krvi. S pravom častimo njegovu uspomenu duhovnim veseljem, jer je svjedočanstvo što ga iskaza Gospodinu zapečatio pečatom mučeništva« (2. čit. na Službi čitanja).

MJ

Istog dana

- **Sv. Sabina**, mučenica u Rimu za cara Hadrijana.
- **Sv. Kandida**, djeвица i mučenica u Rimu. Papa Paskal I. prenio je njezino tijelo u crkvu sv. Praksede.
- **Sv. Hipacije**, azijski biskup, i **Andrija**, prezbiter, mučenici u Carigradu za vladanja Leona Isaurika.
- **Sv. Nicej i Pavao**, mučenici u Antiohiji.
- **Sv. Eutimije Rimski**, izbjegavši Dioklecijanovu progonstvu zajedno sa ženom i sinom Krescencijem, umrije u Perudi.
- **Sv. Adelf**, biskup u Metz.
- **Sv. Mederik**, prezbiter i benediktinski opat u Parizu.
- **Sv. Sebo**, engleski kralj.
- **Sv. Bazila**, srijemska djeвица.

30. Bogoslužje ferijalno

Istog dana

- **Sv. Feliks i Adaukt**, mučenici. Sv. Feliks je bio prezbiter u Rimu. Osuđen je na smrt za Dioklecijanovu progonstva (303). Dok su ga vodili na stratište, na cesti prema Ostiji, iz uzrujane svjetine izdvojio se neki nepoznati čovjek koji je odvažno i glasno vikao da je kršćanin i da se želi pridružiti svećeniku Feliksu u mučeništvu. Jedan od onih koji su vodili Feliksa, poznavajući dotičnoga, jednostavno mu reče neka se pridruži. Dotični se pridružio i bio pogubljen zajedno s Feliksom. Kršćani, meznajući mu ime, prozvaše ga »Adauctus« (Pridruženi). Papa Damas, opjevavši mučeništvo te dvojice mučenika, svjedoči da je prezbiter Veron sahranio njihova tjelesa u kripti Komodilova groblja na Ostijskoj cesti, nedaleko sadašnje bazilike sv. Pavla izvan zidina. Papa Siricije je poslije tu kriptu preuredio.
- **Sv. Gaudencija**, djeвица i mučenica u Rimu, mučena s još drugim trima.
- **Sv. Pamakrije**, prezbiter u Rimu, poznat po učenosti i svetosti.
- **Trideset bl. mučenika** u Koloniji u Africi, koje pogubiše pogani.
- **Sv. Bonifacije i Tekla**, roditelji dvanaest sinova mučenika u Africi.
- **Sv. Fantin**, monah u Solunu. Bio je protjeran od Saracena iz svog samostana, mnoge je obratio na kršćanstvo i umro u dubokoj starosti.
- **Sv. Fjakrije**, priznavalac u Meldenskom kraju.
- **Sv. Petar**, priznavalac u Laciju.

- **Sv. Bononije**, opat u Bolonji.
- **Bl. Margareta**, mučenica u Tyburn-u (Engleska) 1588. god. Papa Pio XI. proglasio ju je blaženom 1925. godine.

31. Bogoslužje ferijalno

Istog dana

— **Sv. Rajmund Nonat.** Rodio se 1200. god. u Barceloni. Nazvan je »Non-natus« (Nerođeni) jer je izvađen iz utrobe mrtve majke koja je umrla pri porođaju. God. 1224. stupio je u red za otkup robova, koji je prije nekoliko godina osnovao njegov prijatelj sv. Petar Nolasco. Taj je red poznat pod imenom mercedarijevci. Tu se Rajmund potpuno posvetio obraćenju i oslobađanju robova iz ruku Saracena i Mauri, najprije u Španjolskoj a onda u Alžiru. U zatvoru je bio kao talac 8 mjeseci. Da ne bi zatvorenicima propovijedao Evanđelje, usne mu prošupljise i zatvoriše lokotom. Otvarali bi mu ih samo onda kad bi mu davali hranu. Kad je bio otkupljen, vrati se u domovinu. Papa Grgur IX., saznajući sve to, imenova ga kardinalom te pozove u Rim za savjetnika. U Rim se uputio pješice. Na putu ga uhvati groznica te u Cardoni, nedaleko Barcelone, preminu na današnji dan 1240. godine.

— **Sv. Paulin**, biskup Triena, stalno proganjan od cara Konstancija, arijevca, dok konačno nije kao prognanik umro u Frigiji.

— **Sv. Cesidije**, prezbiter, i **drugovi**, mučenici u Marsi za Maksimijanova progonstva.

— **Sv. Teodot, Rufina, i Amija** (Cezareja u Kapadociji). Prvih dvoje roditelji su sv. Mauricija, mučenika, kojega je Rufina rodila u zatvoru, a Amija ga othranila.

— **Sv. Aristid**, filozof u Ateni. Napisao je knjigu o kršćanskim istinama i Kristovu božanstvu, što je prikazao caru Hadrijanu i pred njim branio.

— **Sv. Aidan**, biskup u Lindisfarne (Engleska).

— **Sv. Amat**, nuskuński biskup.

— **Sv. Bonajkuta**, jedan od sedmorice utemeljitelja reda službenika bl. Djevice Marije.

Suradnici u ovoj rubrici:

BŠ = Bernardin Škunca

GJ = Gabriel Jurišić

JR = Jure Radić

JV = Josip Visković

MJ = Mario Jurišić

SČ = Stjepan Čovo

ŠŠ = Šimun Šipić

ZL = Zvezdan Linić

Svece koji su navedeni pod **Istog dana** prema Rimskom martirologiju priredio: Šimun Šipić.